

Informasjon om salær ved forsvareroppdrag under etterforskning

Vi minner om kravene Oslo tingrett stiller til salærkrav ved oppnevning etter straffeprosessloven § 100 (2):

- Forsvarer har krav på godtgjørelse fra staten og salæret fastsettes av retten etter forskrift 3. desember 1997 nr. 1441 om salær fra det offentlige til advokater m.v. (salærforskriften).
- Avregning skal først sendes i aktørportalen når arbeidet er avsluttet. Dersom oppnevningen er begrenset til konkrete etterforskningskritt, sendes oppgaven når arbeidet under den begrensede oppnevningen er avsluttet. Det gis ikke forskudd på salær, hvis ikke vilkårene i salærforskriften § 6 tredje ledd er oppfylt. Hva som anses «spesielt langvarig og tidkrevende» vurderes konkret, men Oslo tingrett har som et generelt utgangspunkt at omkring 50 timers arbeid ikke er «spesielt tilkrevende». Det kan gjøres unntak fra dette utgangspunktet hvis for eksempel etterforskningen har stoppet opp fordi siktede har forsvunnet eller den av andre grunner tar uvanlig lang tid.
- Fristen for innsending er senest innen 3 måneder etter avsluttet arbeid, jf. salærforskriften § 5.
- Tingretten tar stilling til spørsmålet om salær ved beslutning. Arbeidet skal ikke overstige det som er «rimelig og nødvendig arbeid med saken», jf. salærforskriften § 7. Det er den salærberettigede som må godtgjøre at det utførte arbeidet har vært «rimelig og nødvendig».
- Ved fastsettelsen av salæret vil tingretten vurdere sakens omfang og alvor og hvilke prosessuelle spørsmål saken har reist. Finner tingretten at det er benyttet lengre tid enn hva som er «rimelig og nødvendig», skal salæret settes ned, jf. salærforskriften § 7 første punktum. Forsvarer gis anledning til å uttale seg før retten beslutter salærnedsettelse. Beslutningen kan ankes.
- Hva som i det enkelte tilfelle skal anses som rimelig og nødvendig fastsettes ut fra et konkret skjønn på bakgrunn av arbeidsoppgaven og rettens kjennskap til saken, jf. Rt-1992-1556 (på side 1558). Om dette heter det i Justisdepartementets veiledning til bestemmelsen:

Advokaten skal klarlegge de faktiske og rettslige sider ved en sak. Arbeidet må imidlertid ikke gå ut over det som må anses nødvendig for å kunne ivareta klientens behov. Det må legges til grunn at advokaten har et alminnelig godt kjennskap til rettsregler og rettspraksis på det saksområdet den konkrete sak gjelder, slik at arbeid som nærmest får karakter av studier faller utenfor det som det er rimelig at det offentlige dekker.

I noen saker, deriblant familie- og straffesaker og kanskje spesielt i saker hvor man er advokat for fornærmede, har advokatene ofte en viss pågang fra klienten for å drøfte forhold som ligger utenfor de egentlige rettslige sider av saken. Utgangspunktet er at

det ikke er rimelig at det offentlige skal dekke advokaters engasjement på dette feltet. Bare dersom behovet for dette finnes særlig påkrevd, kan det i rimelig utstrekning gis godtgjøring også for slikt arbeid.

Arbeid som består i kontakt med presse o.l. skal som hovedregel ikke dekkes av det offentlige. Departementet er imidlertid av den oppfatning at straffeprosessloven § 107 annet ledd ikke er til hinder for at en offentlig oppnevnt forsvarer kan kreve dekket av siktede honorar for arbeid knyttet til oppgaver som ligger utenfor det salæret dekker. Den siktede må i så tilfelle være gjort oppmerksom på dette før utgiftene påløper.

- Utgangspunktet for forsvareropdraget er ivaretagelse av siktedes interesser under etterforskningen. Dette betyr blant annet å bistå i avhør og fremme etterforskningsskritt.
- Når det gjelder dokumentgjennomgang, forutsetter Oslo tingrett at forsvareren gjør en avveining av hvilke deler av dokumentene som det brukes tid på å gjennomgå og hva som reelt har betydning for forsvareropdraget.
- For å godtgjøre arbeidet bør det legges frem en elektronisk timeliste over arbeidet. Timelisten skal angi dato, tidsbruk og en beskrivelse av arbeidet som er gjort. I tillegg bør forsvarer gi en nærmere beskrivelse av sakens omfang og kompleksitet, om siktede tilhører en særlig sårbar gruppe, om siktede har erkjent straffeskyld eller ikke (i så fall når i prosessen), om det er begjært etterforskningsskritt (i så fall hvilke), påtalestatus og andre relevante opplysninger (innenfor rammen av taushetsplikten) for å vurdere omfanget av bistanden.
- I mer omfattende saker bør det fremgå av timelisten hvilke dokumenter/dokumenttyper som er gjennomgått og hva som har vært formålet med gjennomgangen. Det bør også fremgå hvem det er ringt/sendt e-post til/fra (f.eks. tlf. til etterforsker, e-post fra klient. Det er ikke nødvendig å navngi vedkommende).
- Det er alminnelig praksis å avrunde arbeidet til nærmeste kvarter der annet arbeid blir avbrutt. Slik honorering gjelder imidlertid ikke unntaksfritt. Når det gjelder utgående samtaler og e-post har advokaten anledning til å organisere arbeidet slik at dette unngås. Dersom advokaten har salærført mange telefonsamtaler med 15 minutter på hver, kan det være grunnlag for i stedet å fastsette en rund sum for denne delen av arbeidet, jf. LB-2004-20391.
- Vi dekker «rimelig og nødvendig» arbeid med å skrive begjæring om oppnevning. I kurante tilfeller vil «rimelig og nødvendig» arbeid neppe overstige ½ time. Begjæring om forsvarerbytte dekkes ikke. Det samme gjelder for arbeide med å motta oppnevning. Arbeid med å kreve salær dekkes heller ikke, jf. salærforskriften § 2 med kommentarer.
- Det kan være aktuelt for retten å innhente sakens dokumenter og å be om ytterligere opplysninger om saken fra påtalemyndigheten.